

Aluehallitus 22.04.2024 § 54

§ 54

Lausunnon antaminen HUS-yhtymän palveluverkon kehittämisehdotuksista

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Koskela Jaana

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan lausunnon HUS-yhtymän yhtymähallitukselle HUS-yhtymän palveluverkon kehittämisehdotuksista:

HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokouksissa esitelty konsepti palveluverkoston kehittämisestä kohdistuu erityisesti Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella sijaitseviin Raaseporin ja Lohjan sairaalan palveluihin. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ja HUS-yhtymä ovat tehneet tiivistä yhteistyötä kehittäessään Raaseporin sairaalaan kokonaisuuden toimintaa. Kehittämistyötä on tehty kotisairaalan ja liikkuvan sairaalan (LiiSan), päivystyksen, osastojen sekä tukipalveluiden osalta. Lohjan sairaalan palveluverkon kehittämiseen liittyvää yhteistyötä ja vaikutusten arviointia ei ole tehty riittävässä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Uudenmaan erillisratkaisun myötä HUS-järjestämissopimuksessa on kuvattu rakenteet hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän yhteistyölle. HUS-järjestämissopimuksessa on sovittu, että johdon yhteistyökokouksessa tulisi käsitellä HUS-yhtymän keskeiset talouden ja toiminnan suunnitteluun ja palvelujen järjestämiseen liittyvät sekä muut toiminnan kannalta merkittävät asiat ennen niiden esittelyä yhtymähallitukselle. HUS-yhtymälle esiteltyjä palveluverkon kehittämisehdotuksia ei ennakollisesti käsitelty johdon yhteistyökokouksessa ennen 4.3.2024 ja 25.3.2024 HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokouksia.

Palveluverkkoon liittyviä kehittämissuunnitelmia olisi hyvä käsitellä myös HUS-järjestämissopimuksessa sovitussa taktisen tason ryhmissä, joiden tavoitteena on sujuvoittaa Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän välistä yhteistyötä.

HUS-yhtymän omistajat ovat edellyttäneet yhtymältä merkittäviä talouden tasapainotustoimenpiteitä. Tämä huomioiden on tärkeää, että HUS-yhtymä tarkastelee toimintansa rakenteita ja pyrkii niitä uudistamalla parantamaan toiminnan kustannusvaikuttavuutta.

HUS-yhtymän esityksessä palveluverkon kehittämisestä ei ole riittävän tarkalla tasolla kuvattu sitä, miten palveluverkon muutokset vaikuttavat henkilöstöön, tuottavat säästöä, parantavat erikoissairaanhoidon palvelujen saatavuutta ja tukevat peruspalvelujen vahvistamista. Merkittävien uudistusten valmistelussa tarvitaan tiivistä yhteistyötä, koska Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ja HUS-yhtymä ovat toiminnallisesti ja taloudellisesti sidoksissa toisiinsa. Yhteisessä valmistelussa on huomioitava, että erikoissairaanhoidon kulujen kasvu ei saa ylittää

perusterveydenhuollon kulujen kasvua.

Asukkaiden näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista työstää hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän palveluverkkotyötä yhteistyössä. Vaikutukset esimerkiksi yksilön kielellisten oikeuksien toteutumiseen tulee ottaa huomioon palveluverkon kehittämisen osalta. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida, että ruotsinkielisten osuus Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on huomattava. Lisäksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lakisääteisenä tehtävänä on tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen kehittämistä koko maassa.

HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokouksessa 4.3.2024 esityslistan selostusosassa todetaan, että psykiatrian tiekartta tullaan päivittämään yhdessä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa ja se tuodaan yhtymähallituksen käsittelyyn kesäkuun kokouksessa. Psykiatristen palvelujen kokonaisuus ja palvelujen saatavuuden turvaaminen jatkossa edellyttää tiivistä yhteistyötä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä.

Lohjan sairaalan osalta tulisi tarkastella vaikutusten arviointia ja palveluverkkoselvityksen aikataulua yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Vaikutusten arvioinnissa on oleellista huomioida alueen asukkaiden, muiden keskeisten sidosryhmien sekä henkilöstön näkemykset. HUS-yhtymä on ilmoittanut sulkevansa Lohjan sairaalan synnytysosaston vuoden 2024 kesäkuun puolivälistä syyskuun alkuun. Tärkeää olisi hyödyntää kesänaikaisen sulun kokemuksia ja arvioida sen vaikutuksia.

Käsittely

Jäsen Piirtola poistui esteellisenä kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn alkamista klo 12.01 (esteellisyyden peruste: hallintolaki 28.1 § kohta 5).

Käsittelyn aikana puheenjohtaja Laiho teki seuraavan muutosehdotuksen, jota 1. varapuheenjohtaja Guzenina kannatti:

”Aluehallitus päättää antaa seuraavan lausunnon HUS-yhtymän yhtymähallitukselle HUS-yhtymän palveluverkon kehittämis ehdotuksista:

HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokouksissa esitelty konsepti palveluverkoston kehittämisestä kohdistuu erityisesti Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella sijaitseviin Raaseporin ja Lohjan sairaalan palveluihin. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ja HUS-yhtymä ovat tehneet tiivistä yhteistyötä kehittäessään Raaseporin sairaalaan kokonaisuuden toimintaa. Kehittämistyötä on tehty kotisairaalan ja liikkuvan sairaalan (LiSan), päivystyksen, osastojen sekä tukipalveluiden osalta. Lohjan sairaalan palveluverkon kehittämiseen liittyvää yhteistyötä ja vaikutusten arviointia ei ole tehty riittävässä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Uudenmaan erillisratkaisun myötä HUS-järjestämissopimuksessa on kuvattu rakenteet hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän yhteistyölle. HUS-järjestämissopimuksessa on sovittu, että johdon yhteistyökokouksessa tulisi käsitellä HUS-yhtymän keskeiset talouden ja toiminnan suunnitteluun ja palvelujen järjestämiseen liittyvät sekä muut toiminnan kannalta merkittävät asiat ennen niiden esittelyä yhtymähallitukselle. HUS-yhtymälle esiteltyjä palveluverkon kehittämis ehdotuksia ei ennakollisesti käsitelty johdon yhteistyökokouksessa ennen 4.3.2024 ja 25.3.2024 HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokouksia.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ei kannata Lohjan sairaalan synnytysosaston lakkauttamista. Lohjan sairaalan osalta tulee tarkastella vaikutusten arviointia ja palveluverkkoselvityksen aikataulua yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Synnytyksen lopettamisen ja leikkaustoiminnan muutosten vaikutuksista tulee tehdä laajempi kokonaisarviointi. Tässä tulee huomioida kesäsulun 2024 kokemukset sekä arvioida ehdotettujen toiminnan muutosten vaikutukset muiden HUS:n alueen synnytysyksiköiden kykyyn hoitaa synnyttäjät myös ruuhkahuippuina, henkilöstön saatavuuteen, kielellisten ja muiden palvelujen saatavuuteen, alueelliseen kriisivalmiuteen, sekä vaikutuksista ensihoitoon ja sairaankuljetuksiin. Selvityksessä tulee huomioida myös Raaseporin päivystyksen mahdollisten muutosten vaikutukset Lohjan päivystyksen kuormitukseen. Selvityksen tulee olla käytössä ennen kuin tehdään päätöstä vuodelle 2026 suunnitelluista Lohjan sairaalan muutoksista.

Palveluverkkoon liittyviä kehittämissuunnitelmia olisi hyvä käsitellä myös HUS-järjestämissopimuksessa sovituissa taktisen tason ryhmissä, joiden tavoitteena on sujuvoittaa Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän välistä yhteistyötä.

HUS-yhtymän omistajat ovat edellyttäneet yhtymältä merkittäviä talouden tasapainotustoimenpiteitä. Tämä huomioiden on tärkeää, että HUS-yhtymä tarkastelee toimintansa rakenteita ja pyrkii niitä uudistamalla parantamaan toiminnan kustannusvaikuttavuutta.

HUS-yhtymän esityksessä palveluverkon kehittämisestä ei ole riittävän tarkalla tasolla kuvattu sitä, miten palveluverkon muutokset vaikuttavat henkilöstöön, tuottavat säästöä, parantavat erikoissairaanhoidon palvelujen saatavuutta ja tukevat peruspalvelujen vahvistamista. Merkittävien uudistusten valmistelussa tarvitaan tiivistä yhteistyötä, koska Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ja HUS-yhtymä ovat toiminnallisesti ja taloudellisesti sidoksissa toisiinsa. Yhteisessä valmistelussa on huomioitava, että erikoissairaanhoidon kulujen kasvu ei saa ylittää perusterveydenhuollon kulujen kasvua.

Asukkaiden näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista työstää hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän palveluverkkotyötä yhteistyössä. Vaikutukset esimerkiksi yksilön kielellisten oikeuksien toteutumiseen tulee ottaa huomioon palveluverkon kehittämisen osalta. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida, että ruotsinkielisten osuus Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on huomattava. Lisäksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lakisääteisenä tehtävänä on tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämistä koko maassa.

HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokouksessa 4.3.2024 esityslistan selostusosassa todetaan, että psykiatrian tiekartta tullaan päivittämään yhdessä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa ja se tuodaan yhtymähallituksen käsittelyyn kesäkuun kokouksessa. Psykiatristen palvelujen kokonaisuus ja palvelujen saatavuuden turvaaminen jatkossa edellyttää tiivistä yhteistyötä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä.”

Käsittelyn aikana jäsen Wickström teki seuraavan muutosehdotuksen, jota jäsen Värmälä kannatti:

”Päätökseen lisätään uusi kohta: Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tekee neuvottelualoitteen HUS:ille ja STM:lle liittyen pääministeri Orpon

hallituksen kehysriihen 16.4. linjaukseen liittyen Raaseporin sairaalan ympärivuorokautisen yleislääkäripalveluiden järjestämisestä. Asiassa tehdään selvityksen jälkeen erillinen päätös aluehallituksessa, joka perustuu edellä mainittuun selvitykseen.”

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi. Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtaja Laihon tekemä ja 1. varapuheenjohtaja Guzeninan kannattama muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti. Koska ei voitu, totesi puheenjohtaja, että asiasta suoritetaan äänestys.

Niiden, jotka kannattivat esittelijän päätösehdotusta, tuli äänestää "JAA". Niiden, jotka kannattivat puheenjohtaja Laihon tekemää muutosehdotusta, tuli äänestää "EI".

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän päätösehdotus sai 3 JAA-ääntä ja puheenjohtaja Laihon muutosehdotus 13 EI-ääntä.

JAA-äänien antoivat jäsenet Laakso, Uusitalo ja Vehmanen.

EI-äänien antoivat puheenjohtaja Laiho, 1. varapuheenjohtaja Guzenina, 2. varapuheenjohtaja Rehn-Kivi ja jäsenet Hukari, Juvonen, Lassus, Myllyniemi, Pajuoja, Pelkonen, Räsänen, Sahiluoma, Värmälä ja Wickström.

Koska puheenjohtaja Laihon muutosehdotus oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluehallitus hyväksyi puheenjohtajan muutosehdotuksen.

Seuraavaksi puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko jäsen Wickströmin tekemä ja jäsen Värmälän kannattama muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti. Koska ei voitu, totesi puheenjohtaja, että asiasta suoritetaan äänestys.

Niiden, jotka kannattivat, että jäsen Wickströmin ehdotus lisätään päätökseen, tuli äänestää "JAA". Niiden, jotka eivät kannattaneet, että jäsen Wickströmin tekemä ehdotus lisätään päätökseen, tuli äänestää "EI".

Suoritetussa äänestyksessä ehdotuksen lisääminen sai 8 JAA-ääntä ja ehdotuksen lisäämättä jättäminen sai 8 EI-ääntä.

JAA-äänien antoivat 2. varapuheenjohtaja Rehn-Kivi ja jäsenet Hukari, Juvonen, Lassus, Myllyniemi, Räsänen, Värmälä ja Wickström.

EI-äänien antoivat puheenjohtaja Laiho, 1. varapuheenjohtaja Guzenina ja jäsenet Laakso, Pajuoja, Pelkonen, Sahiluoma, Uusitalo ja Vehmanen.

Koska äännet menivät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Koska puheenjohtaja äänesti "EI", totesi puheenjohtaja, että aluehallitus ei hyväksynyt jäsen Wickströmin tekemää muutosehdotusta.

Talousjohtaja Rajahalme poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 12.19.

Aluevaltuuston puheenjohtaja Limnell poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.15.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi puheenjohtaja Laihon muutosehdotuksen.

Selostus

HUS-yhtymän yhtymähallitus käsitteli kokouksessaan 4.3.2024 § 26 HUS-yhtymän palveluverkon kehittämisehdotuksia. Yhtymähallituksen toinen varsinainen käsittely palveluverkon kehittämisehdotuksista pidettiin 25.3.2024 § 37.

Yhtymähallituksen kokouksessa on esitelty alustava konsepti palveluverkon kehittämiseksi koskien etenkin Raaseporin, Lohjan ja Porvoon sairaaloita. Palveluverkkotyön tukena on hyödynnetty STM:n asettaman kansallisen työryhmän sairaala- ja päivystys selvitystä, HUS-yhtymässä vuoden 2023 aikana tehtyä palveluverkkoanalyysiä ja leikkaustoimintojen suunnittelua sekä vuonna 2022 tehtyä kiinteistöjen ja toimitilojen pitkän aikavälin suunnitelmaa.

Palveluverkkoesityksen jatkokäsittely

HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokouksessa 4.3.2024 § 26 selostusosassa todetaan, että yhtymähallitus on päättänyt osana vuoden 2023 talousarvion valmistelua, että palveluverkostosta tehdään vuoden 2023 aikana kokonais selvitys vaikutusarvioineen, sekä selvitys toteutetaan tulosalueittain ja toimialoittain riittävän tiiviissä yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa. HUS-yhtymähallitus päätti 4.3.2024 § 26 merkitä selvityksen tiedoksi ja edellytti, että jatkovalmistelulinjaukset tarkistetaan ja tehdään yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa.

Päätös HUS-yhtymän palveluverkosta tehdään 6.5.2024 yhtymähallituksen kokouksessa.

HUS-yhtymän palveluverkkovalmistelulla on merkittävä vaikutus Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Vaikka HUS-yhtymältä ei aiheesta ole toimitettu virallista lausuntopyyntöä, näkee hyvinvointialue tärkeäksi lausua asiasta.

Toimivalta

Hallintosäännön 41 § kohdan 26 mukaan aluehallituksen tehtävänä on päättää lausuntojen antamisesta koko hyvinvointialuetta koskevissa merkittävissä asioissa.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Palvelulinjajohtaja erikoissairaanhoidon ohjaus, HUS-yhtymä
kirjaamo, HUS-yhtymä hallintojohtaja

Päätöshistoria